

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। (vi) ਐਕਟ ਦਾ।

(8) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਮੁਸਤਫਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 23, ਨਿਯਮ 3 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(9) ਮੈਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਾਂਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(10) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1968 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

KSK

ਪੱਤਰ ਪੋਸਟੋ ਅਪੀਲ

ਐਸਬੀ ਕੈਪੂਰ ਅਤੇ ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼, - ਅਪੀਲੈਟਸ

ਬਨਾਮ

ਕਰਮ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1964 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੋਸਟੋ ਅਪੀਲ ਨੰ. 78

ਸਤੰਬਰ 30, 1968

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ (1955) - ਨਿਯਮ 18 ਅਤੇ 21 - ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਚੌਲ-ਅਚੌਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ - ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

(3) ਏਆਈਆਰ 1923 ਲਾਹ. 581.

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦਾਅਵੇ—ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਸੈੱਟਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਕੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦਾ ਨਿਯਮ 18 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 21 ਨੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਯਮ 18 ਜਾਂ 19 ਜਾਂ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ "ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ" ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਤਿਕਾ VIII ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਾਈ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਓਆਈਏਮੋਟ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ- ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁੱਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 6 ਅਤੇ 7)

1961 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1556 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਮਿਤੀ 1963 ਦੇ ਨਵੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਐਸ. ਸੀ* ਸਿੱਬਲ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

ਐਚ.ਐਸ.ਵਾਸ਼ , ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਬੀ.ਐਸ. ਵਾਸ਼ੂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ), ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.-ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 18 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਸਹੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (LP. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1964 ਦੇ ਨੰਬਰ 78 ਅਤੇ 146) * ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੈਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਇੱਕ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(2) ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕਰਮਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 26,659 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਏ', ਮਿਤੀ 7 ਅਗਸਤ, 1952 ਦੇ ਨਾਲ)। ਉਸ ਦੇ ਚਾਚਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਮਾਈ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। 23,480 (ਵੀਡੀਓ ਆਰਡਰ, ਮਿਤੀ 11 ਜੁਲਾਈ, 1952, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਕਲ 'ਬੀ' ਇਕ ਕਾਪੀ ਹੈ)। ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਮਾਈ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਘਟਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 16,760 ਹੈ। ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਮਾਈ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 8 ਅਗਸਤ, 1957 ਨੂੰ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਈ ਐਲ ਤਨੋਜਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅੰਤ 'ਸੀ')। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਭਾਵ ਰੁ. 16,760 ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ • ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 11,243-12-0. ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਮਾਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਾਚੇ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਵਜੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। 37,902-12-0 (ਰੁਪਏ 26,659 ਅਤੇ 11,243-12-0 ਰੁਪਏ) ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪੇ ਟਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਰਕਮ ਦੇ ਸਲੈਬ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1960 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਡੀ'), ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਦੀਵਾਨ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ"। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਫ $b > e$ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 'ਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਸੀ ਪੀ ਸਪਰਾ, * ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 7 ਦਸੰਬਰ, 1960 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ 'ਈ') ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਦੇ - ਤਹਿਤ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਫਲਤਾ ਦੇ, - ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਮਿਤੀ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ 'F') ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1556 ਆਫ 1961 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 11 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਰ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਾਚਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਮੱਲ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 21 ਸਿਰਫ ਨਿਯਮਾਂ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਰਾਈਫਲ 21 ਵਿੱਚ "ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ" ਨਿਯਮ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ। ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 78 1964 ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) 1964 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 146 ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਕਰਨਲ ਡੀ.ਐਚ. ਰਾਏ, ਐਲ. ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਸਲ ਭਰਾ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ 7 ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਨਲ ਡੀ.ਐਚ. ਰਾਏ ਦੀ 3 ਜੂਨ, 1955 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਛੱਡੇ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਵਧੀਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ, ਨਿਯੁਕਤ

ਕਰਨਲ ਡੀ.ਐਚ. ਰਾਏ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਨੇ 28 ਮਾਰਚ, 1956 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ 'ਏ-ਐਲ') ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਏ-2') ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਕਰਨਲ ਡੀ.ਐਚ. ਰਾਏ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ ਸਪਰਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 (ਅਨੈਕਸਰ 'ਏ-3') ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ "ਦਾਅਵਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਪੋਨੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਨਾਲ-ਨਾਲ-ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿਤ-ਹਿਤ ਵਜੋਂ

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ। ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਨਾਇਰ, ਮਿਤੀ 28 ਸਤੰਬਰ, 1961, ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 290 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 1962 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ, 1964 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। 1964 ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਰੀਜਨਲ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ। ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਲਾਭ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਸ਼ਯਬ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਿਤੀ. 4 ਅਕਤੂਬਰ 1963. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਕੱਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਵਰਗੀ ਦੀਵਾਨ ਬਦਰੀ ਦਾਸ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਦੀਵਾਨ ਲਾਭ ਚੰਦ ਦੁੱਗਲ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ ਕੇਸ਼ਬ ਚੰਦਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 143, ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। 8 ਫਰਵਰੀ, 1965 ਦੇ ਪੀ.ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

ਡਿਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ - ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ?"

ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਗਲਤ ਹੈ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 7 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ com ਪੈਨਸ਼ਨ ਅੰਤਕਾ VIII ਜਾਂ IX ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਅੰਤਕਾ IX ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਕੇਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਕਾ VIII ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਸਲੈਬ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਕੇਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਤੱਕ 45,000, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਪੁਨਰਵਾਸ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅੰਤਕਾ VIII ਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਰਫ 45,000 ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਲਈ 500 ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ 66.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਵਧਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ Alaina ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 45,000 ਸਿਰਫ 21.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਲਈ 18 ਲੱਖ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 11.11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਰੁ. 2 ਲੱਖ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ 16 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਕਮ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮਾਂ * ਦੇ ਅੰਤਕਾ VIII ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪੋਟੈਂਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। 18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਉਸ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁ. 4 ਲੱਖ ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 2 ਲੱਖ।

(4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰੋ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, 3, 4, 18, 19, 20 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ:-

(2) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ।— ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਤਸਦੀਕ - ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿੱਤ ਦੁਆਰਾ।

(4) *com t* ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫਾਰਮ / 1) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਪਾਤ। ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ: —■

(a) ਅੰਤਿਕਾ II ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਵਲੀ ਦਾ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(b) ਅੰਤਿਕਾ III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਓਥਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(c) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪਾਸਪੋਰਟ-ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋਆਂ;

(d) ਕਲੇਮ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ:

ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਨਿਯੰਤਰਣ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

- (e) ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਜਨਗਣਨਾ ਕਾਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਕਾਰਡ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- (3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪ ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ : -
- (a) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨ;
- (b) ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਤੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ;
- (c) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;
- (d) ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ;
- (e) ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (c) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (4) ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ), (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (5) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨਕਦੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

18. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਖੇਤਰੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸਿਵਾਏ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।, ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

19. ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ-

(1) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ (ਇੱਥੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਜਿੱਥੇ 26 ਸਤੰਬਰ, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ-

(a) ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੇਅਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ;

(b) ਚਾਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਕੇ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ-

(a) 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ,

(b) ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੀਵਤ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੰਸ਼ਜ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ 14 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਥਾਤ: -

(a) ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ।

(b) ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ (ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮੁੱਖ ਪੰਗਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵੰਸ਼ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਾਰਸ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਗਿਣੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ- ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ, 14 ਅਗਸਤ 1947 ਦੇ ਦਿਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

(c) . *ਸਹਿ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ-* ਜਿੱਥੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹੈ, com ਪੈਨਸ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਯੂਨਿਟ ਹਰੇਕ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। • •

(d) . *ਮਿਸ਼ਰਤ ਦਾਅਵੇ*— ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਿਯਮਾਂ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(s) ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੈਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰਕਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਯਮ 18 ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨਿਯਮ 19 ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 20 ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ। ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿੱਟ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ। ਏਪੀ ਪੈਲੈਂਟਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 18 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ-

- (i) ਕਿ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਖੁਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;
- (ii) ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;
- (iii) ਕਿ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ
- (iv) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(v) ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਉਚਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਹੈ , ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ, ਨਿਯਮ 18 ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਯਮ 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਮਾਲਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ 21 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ - ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 21 ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ

ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਦੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 21 ਕਲੈਰਟਸ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਏ 'ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ *21 ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ : •

- (i) ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਹਨ;
- (ii) ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ **Afferent** ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ
- (iii) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਤਿੰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 18, 19 ਅਤੇ 20. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" "ਨਿਯਮਾਂ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ" ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਿਯਮ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ: *in the three* ਨਿਯਮ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਰਿੱਟ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਨਿਯਮ 19 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 21 ਨਿਯਮਾਂ 18, 19 ਜਾਂ 20 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਿਯਮ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿਤ-ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 86 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 18 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 961(6) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇਨ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਰਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਾਰਡ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ, ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ: -

“ਅਗਲਾ ਵਿਵਾਦ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 96(2) ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਚਾਅ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) "ਢੰਗ" ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਉੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਸ ਕਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਆਧਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(1) 1959 PLR 683

ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ aKove ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ , ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋੜਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਬਾਰੇ, ਨਿਯਮ 18 ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਬਾਡੀ (ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ tRat ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋੜਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ . ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮ 21 ਬੋਲੇੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਨਿਯਮ 21 ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਯਮ 18 ਜਾਂ 19 ਜਾਂ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ "ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ" ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ - ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਲ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਯਾਨੀ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਰੱਥਾ" ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵੇ ਸਨ। ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਲਦੀ ਹੀ * ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗੀ ਜੋ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਲੋਂ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅੰਤਿਕਾ VIII ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਵੇਸਟਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਰਕਾਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

Union of India, etc. v. Karam Singh (Narula, J.)

ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ. ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 65 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਗਿਆ। ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਵ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਕਟ. ਭਾਵੇਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 21 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਰਮਾਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਝੁਕਾਵਾਂਗੇ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਨਿਯਮ 21 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਰੱਖ ਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਦੇ ਹਾਂ।

(8) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਐਸ ਬੀ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

(2) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1962 ਪੀ.ਬੀ. 163.